

Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta

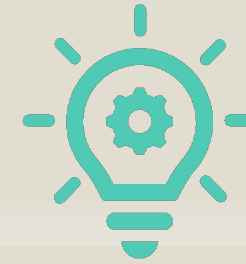
”Osallistu ja vaikuta-hanke” Sitra

Lapsi- ja perheasianneuvosto 13.12.2023

Minna Patama

Pol.is-keskustelu

- **Mikä?** Uudenlainen anonyymi keskustelualusta
- **Miksi?** Osallistumisen ja vaikuttamisen kanava
- **Milloin?** Vuosien 2023-2024 aikana
- **Kenelle?** Pohjoiskarjalaisille nuorille ja lapsiperheille
- **Mistä?** Mielenterveys- ja päihdeasioihin liittyvistä asioista
 - Yksinäisyys
 - Kiusaaminen
 - Vanhemmuuden ja perheiden haasteet

PO.LIS-KESKUSTELUT

31.5.-15.6.2023 (testaus)

Manuvalaiset ja heidän verkostot
kokeilivat alustaa.
(N=41, ääniä=1 132)

19.9.-31.10.2023

Keskustelu: Yksinäisyys, kohderyhmä:
nuoret
(N=54, ääniä=1 258)

3.11.-3.12.2023

Keskustelu: Vanhemmuuden ja
perheiden haasteet
Kohderyhmä: Lapsiperheet
(N=286, ääniä=16 289)

Kuinka eri mielinen keskustelu on?

1. Vanhempien jaksaminen vaikuttaa perheen hyvinvointiin (95%/0%/4%)
2. Tunne- sekä turvataidot jo varhaisessa lapsuudessa voivat ehkäistä mm. päihdeongelmia nuorena/aikuisena. (92%/2%/6%)

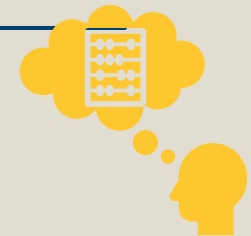

Eniten äänestetty samalla tavalla (eri tai samaa mieltä)

Epävarmuusalueet

1. Töitä on, mutta siitä ei yrittäjänä saa riittävästi toimeentuloa lapsiperheen onnelliseen elämään. (70%)
2. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvissa ei ole tarpeeksi osaamista eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien perheiden kohtaamisessa. (73%)

1. Tarvitsen tietoa vanhemmuuteen liittyen. (23%/58%/17%)
2. Tarvitsen lisää taitoja liittyen vanhemmuuteen. (35%/50%/13%)

Eniten äänestetty eri tavalla

Suurin osa (yli 60% vastaajista oli saman mielisiä)

1. Minulla on opiskelijaikäisiä nuoria.
2. Olen 30-vuotias tai vanhempi.
3. Vanhempien jaksaminen vaikuttaa perheen hyvinvointiin
4. Ei voi tietää, kuka kokee uupumista omassa perhearjessa.
5. Jatkuva suorittaminen ja yritykset saada kaikki asiat järjestyseen kuormittavat.
6. Olen onnellinen perheestäni.
7. Tarvitsen lisää tietoa liittyen vanhemmuuteen.
8. Rajojen asettaminen lapselle on vaikeaa.
9. Olen yksin vanhemmuuden kanssa.

RYHMÄ1

N=109

En tiedä, miten minua voidaan tukea, jos koen uupumusta perhearjassa. Vanhemmuuden jaksamisesta puhuminen on minulle vaikeaa. Perhearjassa uupuminen aiheuttaa häpeää ja epäonnistumisen tunteita. Jatkuva suorittaminen ja yritys saada kaikki asiat järjestymään kuormittavat. Olen yksin vanhemmuuteni kanssa. (41%)

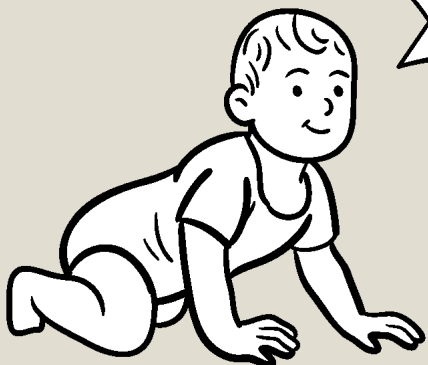
Pyöreän
pöydän -malli

N=154

Uskallan hakea apua vanhemmuuteni tukemiseksi. Uskallan puhua vanhemmuudesta heränneistä tunteistani muille. Tiedän, mistä voin hakea apua perheeni ongelmiin. Minulla on riittävät voimavarat vanhemmuuteen. En ole yksin vanhemmuuteni kanssa. (59%)

RYHMÄ2

Mielipideryhmät

Mielipideryhmä syntyy henkilöistä, jotka äänestävät samoin useiden väittämien kohdalla. Ryhmä on myös selkeästi äänestänyt eri tavalla kuin muut ryhmät.

Yleiset vanhemmuuteen liittyvät ilmiöt

- Vanhempien yksinäisyys
- Vanhemmuuden vaikeus
- Yleinen ilmiö
- Toimeentulo

Palveluiden laatu

- Saatavuus
- Tiedon saanti
- Tiedon ymmärrettävyys
- Kohtaaminen
- Turvallisuus
- Hyödyllisyys

Yksittäiseen aihealueeseen/palveluun liittyvä tiedon- ja tai tuen tarve

- Nuoren vanhempana oleminen
- Nepsy-asiat
- Neuvolapalvelut

Matalan kynnyksen konkreettinen tuki

- Ohjaus- ja neuvontatyö
- Harrastustoiminta
- Konkreettinen tuki

VANHEMMUUDEN JA PERHEIDEN TUEN ILMIÖTYÖPAJA

27.10.2023

ENNALTAEHKÄISY

VANHEMMUUDEN
JA PERHEIDEN
HAASTEET

Vanhemmuuden ja perheiden tuen ilmiöitä

Perheiden arjen moninaiset haasteet

- Perheiden moninaisuus (eroperheet, suuret perheet, yksinhuoltajuus, perheiden tilanteet polarisoituneet)
- Perheiden ja työelämän yhteensovittaminen haastavaa
 - Työelämä ei joustaa
- Vanhemmilla tunne riittämättömyydestä
- Häpeän kokemuksen katkaiseminen
 - Apua ei haeta, ei tulla paikalle
- Miten huomata ja auttaa varhaisemmassa vaiheessa?
 - Instituutiot kannustavat palveluiden varhaiseen hakemiseen, mutta niitä ei myönnetä
 - Perheiden oireilu vakavaa ja tuki ei vastaa tarvetta
 - Perheet väsyneitä ja ongelmat isoja, kun perheet tulevat palveluihin
- Perheillä ja ammattilaisilla ei ole tietoa saatavilla olevasta tuista ja palveluista
- Ammattilaisten työn yhteensovittaminen haasteet
 - Ylätason suunnitelmien ja käytännön työn ristiriidat
 - Perustyöntekijät eivät ole tietoisia perhekeskustoiminnasta ja paikallistietoisuus puuttuu
 - Tiedon kulun haasteet organisaation sisällä ja eri organisaatioiden välillä
 - Tietämättömyys perheiden kokonaistuesta ja tilanteesta
 - Lainsäädäntö, tietosuoja
 - Näitä edistetty perhekeskustoiminnassa
 - 2017-2023 Lape-hanke, Tulsote-hanke

Ratkaisuehdotukset – Arjen ilmiöiden juurisyyt

- Yksikin turvallinen aikuinen riittää
 - Kohti yhteyttä lapsen ja perheen kanssa
- Tuetaan ammattilaisten ja vanhempien itsemyötätuntoa
 - Ammattilaisille suunnatut koulutukset ja osaamisen kehittäminen
 - Vanhempien ja perheiden hyväksyvä kohtaaminen
- Moniammatillisuuden ja verkostotyön tärkeys
 - Asiakastilanteet aina saattaen vaihtaen
 - Vastuuntyöntekijämalli

Ratkaisuehdotukset – Viisi timanttia ilmiötyöpajasta

- Perheiden arjen tukeminen
 - Kotiin menevät varhaisen tuen palvelut
 - Arjen konkreettinen tuki
 - Tärkeää kuulla perheiltä, mitä ja millaista apua ja tukea he tarvitsevat
 - Konkreettisia neuvoja kuinka saada arki sujumaan
- Ryhmätoiminnot
 - Vauvaperheille
 - Erityistä tukea tarvitsevien ryhmätoiminnot (esim. Nepsy, ADHD)
 - Lasten ja nuorten vertais- ja kaveritoiminta
- Matalan kynnyksen harrastukset
- Vanhemmuuden tukeminen – ”Sinä riität äitinä ja isänä! Minä autan sinua! Olen käytettävissä!”
 - Kohtaamispaikkatoimintaa myös pienemmille paikkakunnille
 - Vertaistukea vanhemmille huomioiden myös erityisryhmät (esim. päihdevanhemmat)
 - Tukea vanhemmille kodin lähellä
 - Monilapsisten perheiden tukeminen
- Yhteisöllisyys - ”Osa yhteisöä elämän ensi metreiltä”
 - Iltakohtaamispaikat nuorille
 - Ylisukupolvisia kohtaamispaikkoja
 - Lukumummo- ja vaaritoimintaa (päiväkoteihin, kouluihin, kerhoihin)

Huomioita ja palautteita ilmiötyöpajasta

- Palaute pääosin positiivista
 - Työpajan toiminnallisuus ja konkreettisuus
 - Jatkotoimenpiteiden konkreettisuus ja asioiden eteenpäin vieminen tärkeää! Miten tämä toteutuu?
- Palautteen perusteella ilmiötyöpajatyypiselle toiminnalle tarvetta jatkossakin
 - Palvelee niin koulutuksen, yhteiskehittämisen kuin verkostoitumisen näkökulmasta
- Perheiden äänen tuominen kuuluviin
 - Löytyisikö perheiltä itseltään avainasioita toimintojen kehittämiseen?
 - Polis-kysely vanhempien tuesta ja jaksamisesta

”Yhteisvastuu yhteistyöstä.”

”Yhteys lapseen ja perheeseen.”

”Luottamuksessa ei voi oikaista.”

”Huomaa hyvä!”

”Hyväksyvä kohtaaminen.”

”Yhteistyössä saat minut; yhteistyökykyisen osaajan. Oman innostuneen, osaavan, lämpimän ja inhimillisen persoonani.”

Jatkotoimenpiteet

- Jatkotoimenpiteiden konkreettisuus ja asioiden eteenpäin vieminen tärkeää!
 - Miten tämä toteutuu?
 - osallisuusvaliokunta 18.12.23
- Toimenpiteitä joita tehty
 - Järjestöavustuksien teema-avustuksien painopisteinä
 - Lasten ja nuorten väkivallan ja kiusaamisen ennaltaehkäisy
 - Vanhemmuuden ja perheiden tuki
 - Lasten ja perheiden kokonaisvaltainen terveellisten elintapojen tukeminen
- Pyöreän pöydän –toimintamallin hyödyntäminen myös ilmiötyöpajassa
 - Konkreettisempia toimenpiteitä ja rajaus tapahtuu osallistujien toimesta